

1. **ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา :** โครงการ พัฒนาระบบการดูแลทันตสุขภาพ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน รพ.แม่ลาว ปี 2565
 2. **คำสำคัญ :** ทันตสุขภาพ , เบาหวาน
 3. **สรุปผลงานโดยย่อ :** เป็นการพัฒนาระบบการดูแลทันตสุขภาพ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ด้วยการตรวจฟัน และให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพช่องปาก และเพิ่มการนาร่องวิธีการดูแลทันตสุขภาพผู้ป่วยเบาหวานด้วยการ อบรมเชิงปฏิบัติการด้านทันตสุขภาพ และการลดโรคเบาหวานด้วยอาหารเป็นยา พบว่าผู้ป่วยเบาหวานมีความรู้และทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากเพิ่มมากขึ้น และได้รับความรู้ในเรื่องอาหารเป็นยาของ นพ.บุญชัย อิศราพิสิษฐ์ ซึ่งหายจากโรค NCD โดยไม่ใช้ยา
 4. **ชื่อและที่อยู่ขององค์กร :** กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลแม่ลาว
 5. **สมาชิกทีม :** ทพญ.บงกช บัณฑิตศศิกุล ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
 6. **เป้าหมาย :** - พัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากมาก
- เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการตรวจฟัน และรับรู้ปัญหาสุขภาพช่องปาก
- เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานที่เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และมีทักษะที่ดี ในการดูแลสุขภาพช่องปาก
 7. **ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :** - ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจฟันปี 2562-2564 มีแนวโน้มลดลงทุกปี
- จากการตรวจฟัน พบว่ามีอนามัยช่องปากไม่สะอาด มีโรคฟันผุเรื้อรัง เกิดโรคปริทันต์ที่ไม่ได้รับการรักษา
- โรคปริทันต์เป็นปัจจัยเสี่ยงหนึ่งที่สัมพันธ์ต่อโรคเบาหวาน
 8. **กิจกรรมการพัฒนา :** -ตรวจสุขภาพช่องปากและให้คำแนะนำผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ คลินิก NCD
- ออกหน่วยร่วมกับทีม NCD,งานตา,กายภาพ,แพทย์แผนไทยและสุขภาพจิต ที่ รพ.สต.ในอำเภอแม่ลาว
- อบรมเชิงปฏิบัติการด้านทันตสุขภาพ นาร่องผู้ป่วยเบาหวานที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก จำนวน 20 คน
 9. **การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง :** - ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปาก และได้รับการทันตกรรมเพิ่มมากขึ้นมากกว่าปี 2563-2564
- ผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มมากขึ้น จากการทำแบบทดสอบก่อนให้ความรู้ ได้คะแนนเฉลี่ย ๔๔.๗๑% และหลังให้ความรู้มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เป็น ๘๒.๙๔%
- ผู้เข้าอบรม มีทักษะการแปรงฟันที่ถูกต้อง และสามารถใช้อุปกรณ์ช่วยในการทำสะอาดซอกฟันได้
- ผู้เข้าอบรม ได้รับความรู้และเข้าใจเรื่องอาหารเป็นยาของ นพ.บุญชัย อิศราพิสิษฐ์ มีการซักถาม และสัญญาว่าจะนำไปปฏิบัติ เพื่อให้หายจากโรคเบาหวาน
- ติดตามผลทางโทรศัพท์ ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการปรับเปลี่ยนการทำความสะอาดช่องปาก รู้สึกช่องปากสะอาดขึ้น และนำเรื่องอาหารเป็นยา ไปปฏิบัติ มีอยู่ 1 คน ที่มีการตรวจน้ำตาลด้วยตนเอง พบว่า FBS เหลือเพียง 70-80 และ หยุดกินยาเบาหวาน , อีกคน FBS ลดลงเหลือ 134 จากเดิมปกติจะมี 150-160 , มี 1 คน ซึ่งเป็นโรคอ้วนด้วย น้ำหนักลดลง 3 กิโลกรัม และมีหลายคนบอกว่า ถ้าทำนาเสร็จจะมาทำฟัน ถอนฟัน อุดฟัน ขูดหินปูน
- ๑๐.บทเรียนที่ได้รับ :** การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้ป่วยเบาหวาน
- อายุไม่มาก อ่านออก เขียนได้ สามารถใช้ smart phone ได้
 - มีเวลาและให้ความสนใจ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
- ควรให้งาน NCD ช่วยนัดผู้ป่วยให้
ควรเลือกช่วงเวลาที่อบรม ไม่ตรงกับฤดูการทำนาของผู้ป่วย (ปฏิทินผู้ป่วย)

ควรมีการนัดติดตามผล โดยมีการตรวจเลือดเพื่อยืนยันข้อมูลให้ผู้ป่วยรับทราบ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการส่งเสริมทันตสุขภาพ
ในผู้ป่วยเบาหวาน

11. การติดต่อกับทีมงาน : ทพญ.บงกช บัณฑิตศิริกุล กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลแม่ลาว 053-603116 ,
bonggoch1@hotmail.com

หมายเหตุ การเขียนฟอร์มเนื้อหาความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4 ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดตัวหนังสือ 16